

Розділ 3. Фінанси, банківська справа та страхування

УДК 336.71

DOI: 10.31732/2663-2209-2019-55-48-55

РОЛЬ ДОСТАТНОСТІ КАПІТАЛУ БАНКІВ У ЗМІЦНЕННІ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ

Сова О.Ю.

*к.е.н., доцент кафедри національної економіки та фінансів, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, 03113, Україна, тел.: (044)-455-56-90, e-mail.: sovy@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-9075-5938*

A ROLE OF CAPITAL ADEQUACY OF BANKS IN STRENGTHENING BANKING SUPERVISION

Sova O.

*Ph.D. (economics), associate professor of national economy and finance department, «KROK» University,
Kyiv, st. Tabirna, 30-32, 03113, Ukraine, tel.: (044)-455-56-90, e-mail.: sovy@ukr.net,
ORCID: 0000-0002-9075-5938*

Анотація. Швидке зростання ринку банківських послуг виявляє широкий спектр систем банківської системи в Україні. Капітал окремої банківської установи є одним із найважливіших показників стабільності та надійності банківського сектору. Оцінюючи міцність банків, одним із ряду факторів, які слід враховувати, є достатність капіталу. І сучасна вітчизняна практика оцінювання та регулювання достатності власного капіталу визначається насамперед регуляторними вимогами до нього. У статті досліджено тенденції реформ українського банківського ринку відповідно до міжнародних стандартів. Представлено статистику економічних стандартів у системі банків України за 2016-2019 роки. Чим вище коефіцієнт достатності капіталу, який має банк, тим більший рівень несподіваних збитків він може покрити, перш ніж стати неплатоспроможним. Чим ризикованіший його кредитний портфель, тим більше потрібно коштів акціонерів. Встановлено, що значення коефіцієнта достатності регулятивного капіталу збільшується протягом періоду дослідження і не завжди опускається нижче норми регулятора, рекомендованої регулятором. Окреслено перспективи впровадження капітальних буферів. Банківські регулятори в більшості країн визначають та контролюють достатність капіталу для захисту вкладників, тим самим зберігаючи довіру до банківської системи. Підкреслюється, що за умов Базеля III рівень капіталу першого рівня був розширений капітальними буферами, і ця практика буде впроваджуватися Національним банком України з січня 2020 року. Визначено напрями збереження банківської стабільності в Україні, запропоновано шляхи підвищення капіталізації банківського сектору. Основні з них: проведення постійного аналізу відповідності банків законодавству про ризики та вимогам щодо управління ризиками з використанням сучасних комп'ютерних технологій стрес-тестування; створити рейтингову систему та підвищити конкурентоспроможність вітчизняних банків порівняно з іноземними; контроль за поширенням вразливості у фінансовій системі тощо.

Ключові слова: банк, регуляторна політика, банківський нагляд, капітал, адекватність капіталу, нормативи достатності капіталу, платоспроможність банку, банківська система, капіталізація.

Формул: 0, рис.: 1, табл.: 1, бібл.: 17

Annotation. The rapid growth of the banking services market is revealing a wide range of banking options systems in Ukraine. Capital of the separate banking institution is one of the most important indicators of the stability and reliability of a banking sector. When assessing the strength of banks, one of a number of factors to be taken into account is capital adequacy. And modern domestic practice of evaluation and regulation of equity adequacy banks are primarily determined by the regulatory requirements for it. The article examines the tendencies of reforms of the Ukrainian banking market in accordance with international standards. The statistics of economic standards on the system of banks of Ukraine for 2016-2019 are presented. The higher the capital adequacy ratios a bank has, the greater the level of unexpected losses it can absorb before becoming insolvent. The riskier its loan portfolio, the more stockholders' funds are required. It is found that the value of the regulatory capital adequacy ratio increases over the study period, and does not always go below the regulatory limit recommended by the regulator. The prospects of introduction of capital buffers are outlined. Banking regulators in most countries define and monitor capital adequacy to protect depositors, thereby maintaining confidence in the banking system. It is emphasized that under Basel III

conditions, the level of Tier 1 capital has been expanded by capital buffers and this practice will be implemented by the National Bank of Ukraine from January 2020. The directions of preserving banking stability in Ukraine are identified, ways of increasing the capitalization of the banking sector are proposed. The main ones include: to conduct continuous analysis of banks' compliance with risk legislation and risk management requirements using modern computer-based stress testing technologies; to create a rating system and improving the competitiveness of domestic banks in comparison with foreign ones; control of the spread of vulnerability within the financial system etc.

Key words: bank, regulatory policy, banking supervision, capital, capital adequacy, capital adequacy ratios, bank solvency, banking system, capitalization.

Formulas: 0; fig.: 1; tabl.: 1, bibl.: 17

Постановка проблеми. Грошово-кредитні ринки у сучасній економіці стали більш волатильними і конкурентоспроможними. Сфера надання послуг банківськими установами значно розширилася, що вимагає застосування банкірами постулатів сучасних теорій ризик-менеджменту для прийняття рішень щодо поєднання бажаного рівня ризику і мінімальних втрат капіталу.

До однієї з найбільш важливих проблем у банківській діяльності належить визначення оптимального обсягу власного капіталу. Капітал допомагає захистити окремі банки від неплатоспроможності, тим самим сприяючи безпеці і надійності загальної банківської системи. Існуючі правила банківського нагляду намагаються контролювати капітал, ліквідність, ризики для сприяння раціональному управлінню активами та пасивами банку. Цей контроль заснований на державних традиціях, галузевих нормах і міжнародних рекомендаціях.

Достатній капітал підтримує життєздатність банку на всіх етапах його функціонування і має важливе значення для забезпечення його платоспроможності і стійкості. Саме тому питання капіталізації банків знаходяться в центрі уваги органів банківського регулювання досить тривалий період часу і не втрачають своєї актуальності на сучасному етапі розвитку банківської системи країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато авторів стверджують, що достатність капіталу має великий вплив на показники діяльності банківських установ. Це беззаперечне твердження. У праці колективу авторів, зокрема, Лаптева С. М., Грушка В. І. [4], читаємо про економічну обґрунтованість встановлення жорстких нормативів до

капіталу комерційних банків, оскільки ринок не може адекватно оцінити вплив банкрутства установ на стабільність банківської системи, на витрати страхового гарантійного фонду, пов'язані з банкрутствами. Слід підкреслити, що в наведених тлумаченнях достатність капіталу вказує на граничну суму операційних ризиків та різних надзвичайних витрат, які може понести банк без шкоди для інтересів вкладників та інших кредиторів.

Зазначимо роботи Скулиш Ю. І. [13], Неісної О. В. [9], Гайдаржийської О. М. та Щепіної Т. Г. [1], Маслової А. Ю. та Мусієнко О. М. [6], в яких досліджено проблеми капіталізації банківської системи України. Павлюк О. О., використовуючи досвід фінансової кризи, звертається до подій 2007-2009 років для вивчення діяльності банківських регуляторів [11].

Автори [5] проводять аналіз динаміки основних економічних нормативів діяльності банків України за 2012-2016 роки і ставлять наголос на необхідності посилення нагляду за системними ризиками та системно важливими банками держави. Заслужовує на увагу SWOT-аналіз чинників впливу на банківську систему України, який висвітлено Ковдою Н. І. і Татьяніною С. М. [3].

Банківський капітал забезпечує захист від фінансових втрат і, таким чином, забезпечує безпеку і надійність фінансово-кредитної установи. Необхідною умовою життєздатності банку на ринку є забезпечення його достатнім капіталом. Актуальність запровадження стандартів банківського нагляду в практику вітчизняних банків вимагає розробки та подальшого вдосконалення теоретичних засад і практичних підходів щодо

управління капіталом і ризиком банків, адже залишається багато суперечностей у визначенні основних тенденцій та шляхів удосконалення банківського регулювання.

Формулювання цілей статті. Мета статті – узагальнення теоретичних засад механізму регуляторного нагляду на основі управління капіталом банку та формулювання практичних рекомендацій щодо підвищення капіталізації банківської системи держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з центральних концепцій банківського регулювання є визначення меж достатності капіталу банків. Достатність (адекватність) капіталу стосується того, наскільки активи банку перевищують його зобов'язання і, таким чином, є мірою здатності банку витримати фінансові загрози втрат ресурсів. Органи регуляторного нагляду піклуються про достатність капіталу банків тому, що мета їхнього регулювання – запобігти фінансовим кризам банківського сектору через недостатню капіталізацію комерційних установ. Банк з високим співвідношенням капіталу до активів буде, за інших рівних умов, краще витримувати раптові фінансові ризики, ніж банк з низьким значенням цього коефіцієнту. Недокапіталізований банк виявиться більш схильним до високих надлишкових витрат в періоди обмежених надходжень грошей.

Нині банки стикаються з різними видами ризиків фінансового та нефінансового характерів. Кожен вид діяльності при грамотному управлінні ризиками може призвести до додаткових вигод для банків. Але не слід забувати про той факт, що, чим більший ризик, тим вищий прибуток. Отже, банк повинен досягти компромісу між цими двома категоріями, а ризик можна трактувати як потенціал, який може мати як позитивні, так і несподівані негативні наслідки реалізації та вплив на капітал та прибутки банку.

Важливість для належного регулювання банківської діяльності має нормативно-правова база при визначенні розміру банківського капіталу. Мінімальний розмір

капіталу необхідний для забезпечення безпеки і надійності банку, а також зміцнення довіри клієнтів. Встановлення вимог до капіталу – це напрям банківського регулювання, який запроваджує рамки щодо того, як банки і депозитні установи повинні нарощувати свій капітал.

Базельський комітет з питань банківського нагляду як регуляторний орган, визнаний міжнародною банківською спільнотою, на постійній основі розробляє та оновлює нормативи для оцінки достатності капіталу, ліквідності, кредитного ризику тощо. Прийняті у 2000-х роках документи «Базель II» і «Базель III» є доповненнями до Угоди про капітал 1988 року («Базель I») [15].

Базельський комітет – головний ідеолог впровадження єдиних стандартів в сфері банківського регулювання. Основні реформи пакету «Базель III» стосуються попередження колапсу з уроків банківської кризи 2008го року. Акценти спрямовані на посилення вимог до якості банківського капіталу, підвищення ліквідності банків і їх фінансової незалежності. Для цього підвищуються вимоги до адекватності капіталу банку, вводиться обмеження на співвідношення його позикових і власних коштів, впроваджуються додаткові показники контролю за ліквідністю. Вимоги Базель III з 2019го року є обов'язковими для банків Європейського Союзу та є орієнтиром для банківського сектору України, яка підписала у 2014 році Угоду про асоціацію з ЄС.

Банківський нагляд провадить свою діяльність через систему заходів, а саме: превентивні та протекційні заходи. Основною групою превентивних заходів банківського нагляду є економічні нормативи.

В національній монетарній практиці економічні нормативи діяльності банків – показники, встановлені Національним банком України з метою регулювання банківської діяльності на основі безвизного нагляду для здійснення моніторингу діяльності окремих банків і банківської системи в цілому [5].

До нормативів капіталу відносяться: норматив мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1), норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2), норматив достатності основного капіталу (Н3) [2].

Норматив мінімального розміру регулятивного капіталу – Н1 – має становити для комерційних банків України з 11 липня 2020 року 300 млн. грн.; 400 млн. грн. – з 11 липня 2022 року; 500 млн. грн. – з 11 липня 2024 року [10].

Економічний норматив Н2 (в закордонній практиці це Capital Adequacy Ratio – CAR) відображає здатність банку своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями грошового характеру. Чим вище значення показника достатності (адекватності) регулятивного капіталу, тим більша частка ризику, що її беруть на себе власники банку. І навпаки, чим нижче значення показника, тим більша частка ризику, що її

приймають на себе кредитори та вкладники банку. Н2 встановлюється з метою запобігання надмірному перекладанню банком кредитного ризику та ризику неповернення банківських активів на кредиторів і вкладників банку.

Н2 визначається як співвідношення регулятивного капіталу до сумарних активів і певних позабалансових інструментів, зменшених на суму створених відповідних резервів за активними операціями та на суму забезпечення кредиту (вкладень у боргові цінні папери) безумовним зобов'язанням або грошовим покриттям у вигляді застави майнових прав і зважених за ступенем кредитного ризику. Нормативне значення коефіцієнта Н2 для діючих банків повинно бути не менше 10% [10].

Комерційні банки України з кінця 2016 року по теперішній час нарощують регулятивний капітал (табл. 1.)

Таблиця 1

Значення економічних нормативів по системі банків України

№ з/п	Норматив		Період				
			01.2016	01.2017	01.2018	01.2019	06.2019
1	Н1	Регулятивний капітал (млн. грн.)	129 816,9	109 653,6	115 817,6	126 116,7	134 910,1
2	Н2	Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (не менше 10 %)	12,31	12,69	16,10	16,18	17,65
3	Н3	Норматив достатності основного капіталу (не менше 7%) *	–	–	–	10,43	13,16

* Норматив Н3 розраховується в Україні з 2019го року.

Джерело: складено автором на основі даних [10]

За даними таблиці 1, значення нормативу достатності регулятивного капіталу зростає протягом досліджуваного періоду, завжди не спускається нижче рекомендованої регулятором межі. Така саме тенденція простежується і по значенню нормативу Н3, який розраховується для українських комерційних банків з 2019-го року.

Банки є незмінно найважливішим сектором з точки зору стабільності всієї фінансової системи. Це пов'язано з їх роллю у фінансуванні реальної економіки, ключовій ролі банківських депозитів в

інвестуванні заощаджень домогосподарств та підприємств.

Звернемося до статистики банківської системи Польщі. Рівень рентабельності активів у польському банківському секторі є вище середнього рівня в ЄС. На сьогоднішній день досвід функціонування інституційних систем захисту (IPS) є позитивним як щодо контролю та управління ризиками в банках, так і щодо забезпечення механізмів їх стабільності [14].

Сума власних коштів польських банків знаходиться на рівні, що дозволяє їм

залишатися стійкими до потенційних негативних потрясінь та створювати основу для фінансування економіки. Загальний коефіцієнт достатності капіталу

польських банків стабілізувався на історично високих рівнях. І від початку 2018го року показник становить 19% (рис. 1).

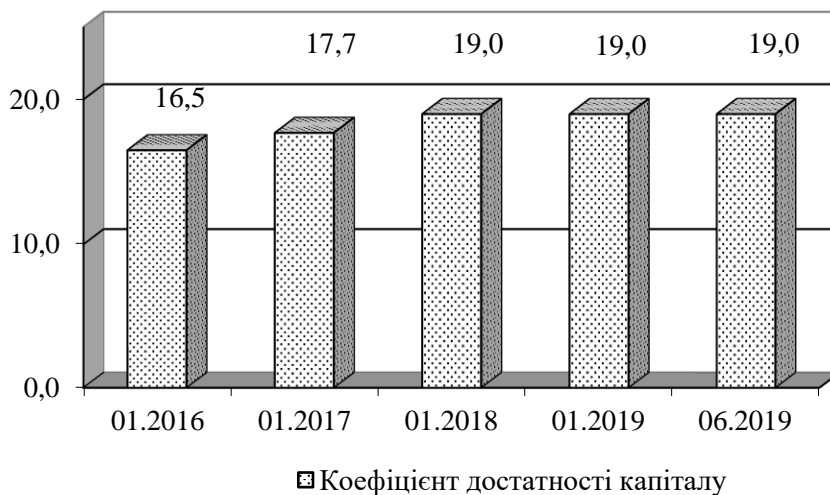


Рис. 1. Коефіцієнт достатності капіталу банків Польщі, %

Джерело: складено автором на основі [14-17]

Доцільно звернути увагу, що відповідно до умов Базель III, розмір капіталу 1 рівня, призначеного для абсорбції системних шоків, розширено на основі запровадження буферів капіталу, до переліку яких належать такі [15]:

- буфер консервації капіталу (Capital Conservation Buffer): є обов'язковим для банків і формується ними на основі введення обмежень на розподіл прибутку, а саме щодо виплати дивідендів і бонусів;

- контрциклічний буфер (Countercyclical Capital Buffer): вводиться для захисту від проциклічних тенденцій у періоди підвищеної кредитної активності;

- буфер системної важливості – для глобальних системно важливих інститутів (Global Systemically Important institutions: G-SII Buffer) та інших системно важливих інститутів (Other Systemically Important Institution: O-SII Buffer): застосовуються для банків, віднесених до категорії інших системно важливих фінансових інститутів;

- буфер захисту від системного ризику (Systemic Risk Buffer) – застосовується регулятором для захисту від нециклічного системного та макропруденційного ризиків.

Національний банк України продовжує удосконалювати нормативну базу, вимоги до капіталу та ліквідності, до системи управління ризиками в банках. Як відомо, постановою Правління Національного банку України від 12 травня 2015 року №312 «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» затверджено запровадження буферів капіталу, і банкам України необхідно забезпечити до 1 січня 2020 року наявність сформованого буфера консервації капіталу в розмірі 0,625% [2].

Формування відповідного буфера забезпечить створення банками в некризовий період запасу капіталу понад мінімальні вимоги для поглинання можливих втрат, які виникають в умовах загального економічного спаду, без порушень нормативу достатності капіталу в майбутньому. Цей інструмент сприятиме досягненню цілей стратегії забезпечення фінансової стабільності Національного банку через посилення спроможності банків поглинати збитки. У подальшому розмір буфера буде щороку поетапно збільшуватися, поки не досягне 2,5% від 01 січня 2023 року.

Буфер формується тими самими інструментами, що й основний капітал банків. Це означає, що з урахуванням вимог до формування буфера, значення показника нормативу достатності основного капіталу (Н3) станом на початок 2020 року має становити щонайменше 7,625%.

На 1 березня 2019 року всі платоспроможні банки мають достатньо капіталу, щоб забезпечити дотримання вимог щодо формування буфера консервації капіталу на рівні 0,625% [10].

Фінансова стійкість банку залежить як від внутрішніх, так і від зовнішніх факторів, проте визначальним стає розмір та достатність капіталу банківської установи. Перевищення критичних значень показників фінансової стійкості, здійснення агресивної кредитної політики, відсутність сформованих резервів в необхідному обсязі відповідно до кредитного, процентного, валютного, інвестиційного та інших ризиків, недотримання вимог банківського законодавства зумовлює погіршення фінансової стійкості банку, що може створити реальну загрозу невиконання його зобов'язань перед клієнтами, а в подальшому може призвести і до банкрутства [7].

За даними НБУ, з 2 вересня 2019 року скасовуються економічні нормативи миттєвої ліквідності (Н4) та поточної ліквідності (Н5) у зв'язку із переходом банків до розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) [12].

Запроваджений у грудні 2018 року норматив LCR встановлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття чистого очікуваного відтоку грошових коштів впродовж 30 днів з урахуванням стрес-сценарію. Наступним кроком у реформі системи нормативів ліквідності стане запровадження до кінця 2019 року коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) [10].

Для вирішення проблеми підвищення рівня капіталу банківських установ на регіональному й загальнодержавному рівнях було б доцільним удосконалення

податкового законодавства з метою введення норм, що дозволяють банкам зменшувати оподатковуваний прибуток на суму коштів, яка спрямовується на нарощування капіталізації. Удосконалення нормативно-правової бази з метою посилення прав банку-кредитора, удосконалення механізмів створення та функціонування банківських об'єднань, спрощення процедури злиття банків сприяло б подоланню проблеми недокапіталізованості банківського сектору на усіх рівнях його функціонування [8].

Висновки. Оцінка загальної достатності капіталу вимагає визначення всіх суттєвих ризиків банку. Завдання збереження банківської стабільності потребує боротьби з системним ризиком, попередження колапсу фінансової системи. І основними заходами мають стати наступні:

- забезпечення умов конкуренції для захисту банківських клієнтів від монополізації;
- сприяння збільшенню добробуту платників податків, що підтримуватиме стабільний грошовий попит на банківські продукти та послуги;
- розробка механізмів функціонування фондів депозитного страхування;
- захист грошової пропозиції, що дасть центральним банкам інструмент впливу на банківські резерви, процентні ставки та кредитну діяльність комерційних банків;
- проведення безперервного аналізу виконання банками законодавства та вимог ризик-менеджменту з використанням сучасних комп'ютерних технологій стрес-тестування;
- детальний аналіз ділової репутації менеджменту та акціонерів компаній-позичальників;
- створення системи рейтингування та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних банків порівняно з іноземними;
- заохочення інновації в банківській діяльності;

- концентрація банківського капіталу шляхом активізації процесів злиття і поглинання банків;

- контроль поширення уразливості всередині фінансової системи, що виникає через взаємопов'язаність фінансових посередників, ринків і окремих секторів економіки;

- підтримка довіри суспільства до банківської системи через обмеження ступеня ризику окремих банків (на мікроекономічному рівні) і через ізоляцію кризових банків (на макроекономічному рівні).

Ключовим моментом є те, щоб банк міг визначити всі суттєві ризики та оцінювати їхній вплив на загальну адекватність капіталу установи та на стабільність фінансової системи держави в цілому.

Отже, достатність капіталу вносить позитивний внесок в прибутковість комерційних банків, отже, для банків першорядне значення має дотримання нормативів достатності капіталу, щоб залишатися конкурентоспроможними і підтримувати довіру клієнтів.

Література:

1. Гайдаржийська О. М., Щепіна Т. Г., Отрошко В. П. Практичні основи аналізу та оцінки капіталу банку. *Молодий вчений*. 2017. № 7 (47). С. 416-421.
2. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Постанова Правління Національного банку України. URL: www.zakon.rada.gov.ua
3. Ковда Н. І., Татяніна С. М. Капіталізація банків як чинник зростання економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 203-208.
4. Лаптев С. М., Грушко В. І. Розвиток інформаційного суспільства : колективна монографія в 10-ти томах. Том 7. Фінансова політика держави на макrorівні / за ред. проф. С. М. Лаптева Київ, 2012. 288 с.
5. Макаренко Ю. П., Тригуб А. В. Сучасний стан та шляхи удосконалення банківського регулювання та нагляду. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 12. С. 62-67.
6. Маслоva А. Ю., Мусієнко О. М., Федорченко П. В. Фінансова стабільність банку та напрями її забезпечення в сучасних умовах. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2016. Вип. 2. С. 68-78.
7. Мельничук Л. Ю. Достатність капіталу як характеристика фінансової стійкості банку. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія. Економічні науки*. 2015. №1 (78). С. 43-49.

8. Музичка О. М. Забезпечення достатності капіталу банківських установ як основа формування ефективної регіональної банківської системи. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. Вип. 5 (109). С. 320-329.

9. Неізнана О. В., Верич Г. О. Проблеми капіталізації банківської системи України та рекомендації щодо їх вирішення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 22. С. 141-144.

10. Офіційний сайт Національного банку України. URL : www.bank.gov.ua.

11. Павлюк О. О. Сучасні парадигми міжнародного банківського регулювання. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 17. С. 11-17.

12. Коваль Я. С., Мігус І. П., Гаман П. І., Андрієнко М. В. Стан економічної безпеки банківських установ України та вплив економічних реформ на формування антикризових заходів. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Харків, №2(29). С. 32-43.

13. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України. Постанова Правління Національного банку України від 01 серпня 2019 року №102. URL: www.zakon.rada.gov.ua

14. Скулиш Ю. І., Жеревчук О. Г. Фінансова стійкість банку, її оцінка та шляхи підвищення. *Актуальні питання сучасної науки та практики : матеріали науково-практичної конференції*. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2018. С. 146-148.

15. Офіційний сайт Національного банку Польщі. URL: <https://www.nbp.pl>

16. Basel III: international regulatory framework for banks. Bank for International Settlements. December 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/basel3.htm?m=3%7C14%7C572>.

17. Коваль Я. С. Банківські інновації як необхідність ефективного функціонування державного механізму. *ЛОГОС. Мистецтво наукової думки*. Вінниця, 2019. №6. С. 15-20. DOI: 10.36074/2617-7064.06.00.003.

References:

1. Haidarzhyska, O. M. Shchepina, T. H. and Otroshko, V. P. (2017), "Practical basis of analysis and assessment of bank capital", *Molodyi vchenyi*, vol. 7 (47), pp. 416-421.
2. Instruction on the procedure for regulating the activity of banks in Ukraine. Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine, available at : www.zakon.rada.gov.ua.
3. Kovda, N. I. and Tatianina, S. M. (2018), "Capitalization of banks as a factor of economic growth of Ukraine", *Infrastruktura rynku*, vol. 22, pp. 203-208.
4. Laptiev, S. M. and Hrushko, V. I. (2012), *Rozvytok informatsiinoho suspilstva* [Development of

information society], VNZ "Universytet ekonomiky ta prava "KROK", Kyiv, Ukraine, 288 p.

5. Makarenko, Yu. P. and Tryhub, A. V. (2017), "Current status and ways to improve banking regulation and supervision", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, № 12, pp. 62-67.

6. Maslova, A. Yu. Musiienko, O. M. and Fedorchenko, P. V. (2016), "Financial stability of the bank and directions of its provision in modern conditions", *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, vol. 2, pp. 68-78.

7. Melnychuk, L. Yu. (2015), "Capital adequacy as a characteristic of a bank's financial soundness", *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo. Seriia. Ekonomichni nauky*, vol. 1 (78), pp. 43-49.

8. Muzychka, O. M. (2014), "Ensuring the capital adequacy of banking institutions as a basis for the formation of an effective regional banking system", *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, vol. 5 (109), pp. 320-329.

9. Niezviestna, O. V. and Verych, H. O. (2016), "Problems of capitalization of the banking system of Ukraine and recommendations for their solution", *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*, vol. 22, pp. 141-144.

10. The official site of the National Bank of Ukraine, available at : www.bank.gov.ua.

11. Pavliuk, O. O. (2017), "Modern paradigms of international banking regulation", *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 17, pp. 11-17.

12. Koval, Y. Mihus, I. Haman, P. and Andriyenko, M. (2019), "The state of economic security of Ukrainian banking institutions and the effect of economic reforms on formation of anti-crisis

measures", *Financial credit activity: problems of theory and practice : collection of scientific works*, vol. 2(29), pp. 32-43.

13. The Natsionalnyi bank Ukrainy (2019), The Law of Ukraine "On approval of amendments to some regulatory acts of the National Bank of Ukraine", available at : www.zakon.rada.gov.ua.

14. Skulysh, Yu. I. and Zherevchuk, O.H. (2018), "Financial stability of the bank, its assessment and ways to improve it", *Aktualni pytannia suchasnoi nauky ta praktyky* [Topical issues of modern science and practice], materialy naukovo-praktychnoi konferentsii [materials of the scientific-practical conference], "KROK" University, Kyiv, Ukraine, pp. 146-148.

15. The official site of the National Bank of Poland, available at : <https://www.nbp.pl>.

16. Basel III: international regulatory framework for banks. Bank for International Settlements. December 2017, available at : <https://www.bis.org/bcbs/basel3.htm?m=3%7C14%7C572>.

17. Koval, Y. (2019), "Banking innovation as a necessity for effective functioning of the state mechanism", *ΛΟΗΟΣ. Μυστηριο naukovoï dumky*, vol. 6, pp. 15-20. DOI: 10.36074/2617-7064.06.00.003.

Стаття надійшла до редакції 11.09.2019 р.